

drage til overholdelse af principperne i FN-pagten.

EU's charter om grundlæggende rettigheder skrives ind i forfatningstraktaten. Dermed understreger forfatningstraktaten de grundlæggende rettigheder, som skal respekteres af EU og af medlemslandene, når de gennemfører EU-retten. Charteret er baseret på eksisterende menneskerettighedsforpligtelser og principper fra bl.a. FN og Europarådet. Hertil kommer EU-retten og medlemslandenes forfatningsmæssige traditioner. Der er ikke tale om, at charteret udvider eller ændrer EU's beføjelser.

Forfatningstraktaten lægger samtidig op til, at EU skal tiltræde Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Dermed vil Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i modsætning til i dag kunne behandle klager over EU som sådan.

1.2 Et Europa, hvor medlemslandene er omdrejningspunktet

En Union af medlemslande

- EU's 25 medlemslande har forskellige nationale traditioner og forudsætninger. EU skal respektere medlemslandenes nationale identitet, herunder bl.a. deres forfatningsmæssige strukturer.
- Forfatningstraktaten beskriver forholdet mellem EU og medlemslandene mere præcist end tidligere. Det slås fast, at EU kun har de beføjelser, som medlemslandene tildeler EU.
- EU's og medlemslandenes gensidige forpligtelser tydeliggøres. Og arbejdsdelingen mellem EU og medlemslandene på forskellige politikområder præciseres.
- De nationale parlamenters rolle styrkes, bl.a. gennem en beføjelse til at kontrollere nærhedsprincippet overholdelse.

Forfatningstraktaten understreger, at EU er et samarbejde mellem stater, som tildeler EU kompetence. EU har kun de beføjelser, som medlemslandene tildeler EU. Beføjelser, der ikke er tildelt EU i forfatningstraktaten, forbliver hos medlemslandene.

Det er et væsentligt formål med forfatningstraktaten at gøre klart, hvad forholdet mellem EU og medlemslandene er, herunder både deres

indbyrdes forpligtelser og deres indbyrdes arbejdsdeling.

EU's 25 medlemslande har forskellige nationale traditioner og forudsætninger. Forfatningstraktaten slår fast, at EU skal respektere medlemslandenes nationale identitet, herunder bl.a. deres grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer og deres centrale statslige funktioner. Det er også et krav, at EU udøver sine beføjelser i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet. Det indebærer, at EU i hvert enkelt tilfælde, hvor et EU-tiltag overvejes, konkret skal vurdere, om det påtænkte tiltag bedre kan nås gennem handling på EU-plan snarere end af medlemslandene. Samtidig skal det sikres, at EU's handling i form og indhold ikke går videre end nødvendigt for at nå forfatningstraktatens mål.

Omvendt skal medlemslandene loyalt bistå EU i gennemførelsen af de fælles opgaver. Medlemslandene er også forpligtet til at efterleve EU-retten og kan altså ikke undlade at opfylde deres EU-retlige forpligtelser med henvisning til national ret. I en erklæring til forfatningstraktaten fastslås, at bestemmelsen om EU-rettens forrang afspejler Domstolens eksisterende praksis.

Samtidig giver forfatningstraktaten en klarere oversigt over arbejdsdelingen mellem EU og medlemslandene. Forfatningstraktaten skelner således mellem områder, hvor EU har enekompetence, områder hvor EU og medlemslandene deler kompetencen, og områder, hvor EU kun har kompetence til at vedtage understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag. Hertil kommer den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og samordningen af de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne, som udgør særlige kompetencekategorier, hvor samarbejdet bevarer en række af sine grundlæggende mellemstatslige træk.

Medlemslandenes rolle som omdrejningspunkt for EU-samarbejdet understreges også af en styrkelse af de nationale parlamenters rolle i EU.

Først og fremmest får parlamenterne bedre mulighed for indflydelse på den lovgivning, der gennemføres i EU. Forfatningstraktaten giver de nationale parlamenter mulighed for at overvåge og kontrollere nærhedsprincippet overholdelse. Kommissionen skal tage de nationale parlamenters synspunkter i betragtning. Og hvis af de nationale parlamenter mener, at et lovforslag er i